

Poslovno poročilo Zavoda za raziskovanje in razvijanje alternativnih praks so.p., Beltinci za leto 2025

1. Zavod za raziskovanje in razvijanje alternativnih praks so.p., Beltinci je socialno podjetje, ki med svoje prioritete šteje dejavnosti iz ekološkega, socialnega in trajnostno naravnega razvoja. Konec leta 2013 smo se mladi, ki nam ni bilo vseeno za našo lokalno skupnost in smo želeli prispevati k izboljšanju socialnega, ekološkega in trajnostnega razvoja le- te ustanovili zasebni zavod ZRIRAP so.p., Beltinci. Ekipa od samega začetka vključuje mlade izobražence iz socialnega dela, politologije, zgodovine, agrarne ekonomike, ipd., obenem pa vseskozi sodelujemo s sorodnimi organizacijami in društvi, s katerimi si delimo skupne vrednote. S svojim delovanjem želimo povečati socialno vključenost ranljivih ciljnih skupin, pomen samooskrbe in ekološke pridelave ter ponuditi izdelke z dodano vrednostjo.

Danes med svojo glavno dejavnost štejemo "Eko vrt Beltinec", ki smo ga vzpostavili na območju nekdanje vrtnarije, ki je nekoč pripadala beltinskim grofom. S skupnimi močmi zaposleni in prostovoljci obujemo ta nekoč pomemben segment kraja in ga urejamo kot ekološki zeliščni in zelenjadarski vrt na način, ki je v korist celotni skupnosti. Poleg vrta imamo v obdelavi še ekološki sadovnjak in štiri manjše njive. Z letom 2018 smo pridobili certifikat za ekološko pridelavo, ki ga kontrolira Inštitut za kontrolo in certifikacijo UM Maribor. Nekaj pridelane zelenjave že prodajamo našemu lokalnemu vrtcu, izdelke, ki jih izdelujemo, pa lahko najdete tudi v večih trgovinah z lokalnimi (ekološkimi) izdelki in turističnimi spominki.

Poleg tega vseskozi razvijamo nove ideje kako še doprinesi k skupnosti. V letu 2018 smo začeli intenzivno sodelovati tudi z lokalnim Zaposlitvenim centrom Prijlika- zavodom za zaposlovanje in usposabljanje invalidnih oseb, Beltinci.

V letu 2018 smo poleg obstoječega prodajnega kioska na Eko-vrtu uvedli tudi spletno trgovino. Z letom 2019 smo vse naše dejavnosti prenesli v center Beltinec in sicer smo prostore za proizvodnjo in predelavo ter pakiranje iz najetih prostorov v Centru Bidoživetje v Renkovcih preselili v prostore Zaposlitveno - izobraževalnega centra Beltinci. Prostore smo v letu 2023 nadgradili v Medgeneracijski center Beltinci, kjer je poleg družabnega dela na razpolago tudi poslovni del, kjer se nahajajo naši prostori. Pridobili smo še dodatne površine in prostore za izvajanje naših dejavnosti (sušilnica, kuhinja, pakirnica, skladišče, prostor za proizvodnjo naravne kozmetike, večja trgovina, pisarna, šivalnica, prostor za delavce).

Prav tako smo vključeni v mrežo nevladnih organizacij Pomurja, nacionalno mrežo nevladnih organizacij ter v seznam prostovoljskih organizacij, ki prav tako pomembno prispevajo k prepoznavnosti podjetja. Obenem sta članici projektne ekipe del Pomurske mreže žensk, ki deluje v duhu krepitve in promocije (ženskega) podjetništva, mreženja in povezovanja med članicami, pa tudi širše. Smo tudi člani Združenja socialna ekonomija Slovenije in smo del blagovne znamke »Kupuj odgovorno«. Med ponudniki nas najdete tudi na portalu mojponudnik.si ter na ekoportalu (www.ekoportal.si), kjer se predstavljajo izbrani ekološki pridelovalci in pridelovalci iz cele Slovenije, v okviru spletnega portala pa je vzpostavljena tudi eko borza. Z letošnjim letom smo dodatno razširili svoje prodajne kanale in tako naše izdelke najdete na večih prodajnih mestih, kot so Otok ljubezni v Ižakovcih, na gradu Negova, Turistično informacijskem centru Gornja Radgona, Alenkini špajzi v Gornji Radgoni, Trgovini Bajka v Gornji Radgoni, prodajalni Zavoda za turizem in okolje Dobrovnik pri

Bukovskiškem jezeru, Turistično informacijski center in Hranilnica prekmurskih dobrot v Murski Soboti, Zakladnici dobrot v Ljutomeru. Z našo ponudbo smo prisotni tudi v Zeleni točki v Murski Soboti ter v Zadrugi Dobrina v Mariboru.

Naši izdelki (predvsem čaji in sirupi) so že pritegnili pozornost tudi pri gostinskih ponudnikih. Naše izdelke tako ponujajo v R.G. Bistruju v Gornji Radgoni ter Mladinskem centru Gornja Radgona.

V letu 2025 smo zaposlovali eno delavko za določen čas. V okviru usposabljanja invalidov pa sodelujemo tudi z murskosoboško enoto rehabilitacijskega centra Soča, Ozare in drugimi organizacijami iz področja zaposlitvene rehabilitacije. Pri izvajanju naših programov obenem intenzivno kooperiramo z nekaterimi lokalnimi društvi, prav tako pa nam pomagajo tudi prostovoljci.

Leta 2025 smo poleg tekočih opravil izvajali še aktivnosti iz dveh projektov:

- V okviru projekta POMURSKA INICIATIVA ZA SOCIALNO VKLJUČENOST – konzorcij NVO (350.000,00 EUR), ki je bil skupaj s projektoma partnerjema Mozaik, društvo za socialno vključenost, so.p. ter Zavod za pomoč družini na domu VITICA, Gornja Radgona, so.p. uspešen na razpisu Ministrstva za javno upravo - Razvoj in profesionalizacija nevladnih organizacij in prostovoljstva 2024, smo izvajali zastavljene aktivnosti (delavnice, izobraževanja) ter imeli sofinancirano eno delovno mesto.
- V okviru javnega razpisa za spodbujanje socialnega podjetništva v občini Beltinci za leto 2025 smo bili uspešni s projektom TRAST – trajnostna rast« (5.000,00€) v okviru katerega smo nabavili dodatno opremo za nadalnje razvijanje projektov socialnega podjetništva.

Predstavitev vodstva in pomembnejših organov:

- Sabina Šajher (administracija, koordiniranje zaposlenih in prostovoljcev iz ranljivih skupin)/uni.dipl.soc.del.): je soustanoviteljica zavoda in v zavodu deluje kot zunanja strokovna sodelavka.
- Urška Rous (PR, družabni mediji,delo v administraciji/dipl.psih.): je zunanja sodelavka, v letu 2018 je bila zaposlena v zavodu kot vodja razvojnih programov.
- Tomaž Rous (vodenje projektov, PR, delo v administraciji, delo v medijih, organizacija dogodkov/magister politologije: V zavodu deluje kot zunanji strokovni sodelavec predvsem iz področja priprave projektne dokumentacije in administracije.
- Silvo Pozdrec: soustanovitelj zavoda, zunanji strokovni svetovalec iz področja kmetijstva in agrarne ekonomike.
- Lidija Sreš: večletna sodelavka, vodja aktivnosti na eko vrtu, sadovnjaku in na njivah.

Pregled dejavnosti:

Preko ekološke pridelave hrane, začimb, zelišč, čajev, kozmetičnih izdelkov si prizadevamo zagotoviti čim višjo stopnjo samooskrbe oz. samozadostnosti med občani, hkrati pa promovirati zdrav način življenja in sonaravno kmetovanje. Obenem je sama zasnova koncepta v skladu s prioriteto strateško usmeritvijo razvoja regije in države, ki v ospredje postavlja prehod v zeleno gospodarstvo s trajnostno rabo naravnih virov, kjer pa primarni cilj ni zgolj gospodarska rast, ampak je ključen napredek v funkciji povečevanja blaginje in ohranjanja naravnega kapitala. Medgeneracijsko sodelovanje je pri razvoju tovrstne prakse nujno in prinaša številne koristi za vse generacije.

V socialno podjetništvo vključujemo tudi raziskovalno dejavnost, saj je celostno poznavanje vsakega področja prihodnjega delovanja nujni predpogoj, da bo to delovanje v prihodnosti prinašalo želene rezultate, še posebej pri prizadevanjih v smeri trajnostnega razvoja je predhodno poglobljeno in interdisciplinarno raziskovalno delo nujni predpogoj.

Prav tako stremimo k razvoju socialnega, študijskega in ekološkega turizma ter vzpodbujamo vključevanje kulturne dediščine kot pomembne ekonomske, prostorske, družbene in kulturne kategorije.

Kratek opis gospodarskih, monetarnih, fiskalnih in drugih vplivov na njeno delovanje:

Zavod vsako leto poskuša pridobiti čim več sredstev iz prodaje izdelkov in storitev, delež financiranja pa zagotavljamo tudi iz razpisov, donacij, ipd. Člani vodstvene oz. projektne ekipe skupaj s prostovoljci in zaposlenimi še zmeraj opravljajo večino dela, ki ga je možno opraviti ročno oziroma s čim manj potrebnih sredstev.

Kot socialno podjetje se bomo tudi nadalje prijavljali na razpise za spodbujanje socialnega podjetništva občinsko, regijsko, državno in tudi širše. Z večanjem obsega prodaje pa si v prihodnosti želimo v čim večji meri zmanjšati odstotek odvisnosti od tujih finančnih virov.

2. Cilji, ki smo si jih zastavili ob začetku leta, so v večji meri doseženi.

Zavod za raziskovanje in razvijanje alternativnih praks so.p., Beltinci je lani nadaljeval svoje zastavljeno poslanstvo socialnega podjetja. Po covid obdobju je znova oživela direktna prodaja preko stojnic, sejmov, ipd., kjer lahko promoviramo in tržimo našo dejavnost. Več naporov smo tako lahko vložili tudi v izvedbo posameznih delavnic ter pripravo novih projektov za prihodnost ter ureditev in opremo novih prostorov v Medgeneracijskem centru Beltinci. Pripravi smo tudi vso potrebno dokumentacijo in dovoljenja za prenovo starejše hiše v centru Beltinec, v okviru katere želimo nuditi prenočišča, ki jih v naši občini močno primanjkuje.

Kot vsako leto ZRIRAP so.p., Beltinci uspešno nadgrajuje svoje dejavnosti in pridobiva na prepoznavnosti.

3. Svet zavoda se je seznanil z vsebino in potrdil letno poročilo za 2025.